

JUŽNI LEDNI KIT -

AKROBAT JUŽNIH MORIJ

Konec avgusta je na skrajnem jugu afriške celine še zima. Kljub zimi pa je tam oceanska voda toplejša, kot je v poletnem domu južnih lednih kitov v bližini Antarktike. In prav zaradi toplejše vode te veličastne živali pozimi odplavajo proti severu, da se tam pariyo in imajo mladiče v plitvih vodah okrog Južne Afrike, pa tudi Južne Amerike, Avstralije in Nove Zelandije. To pa je odlična priložnost, da jih v Republiki Južni Afriki lahko opazujemo čisto od blizu in to kar z obale.

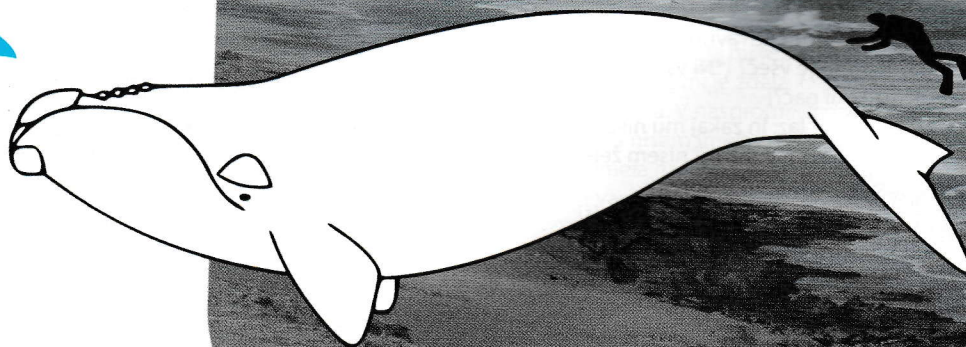
Barva kože južnih lednih kitov je temno siva do črna, nekateri pa imajo na trebuhu bele lise. Nekateri se skotijo beli, redki pa ostanejo beli vse življenje. Od drugih kitov jih ločimo po odsotnosti hrbtnih plavuti. Če južnega lednega kita pogledamo od blizu, na njegovi glavi vidimo velike bele izbokline, ki jih ob dotiku občutimo kot naše nohte. Po svoji sestavi so podobne trdi koži, ki se lahko naredi na naših podplatih.

JUŽNI LEDNI KIT JE ZEEELO VELIK

Južni ledni kit je dolg do 18 metrov – predstavljajte si avtobus, ki ga opazujete z obale, kako plava v vodi pred vami. In tudi njegova masa je ogromna – do 80 ton, kar je približno masa desetih slonov.

Od junija do oktobra, ko je na jugu Afrike zima, se južni ledni kiti zadržujejo v plitvih oceanskih vodah Republike Južna Afrika. Močni in ledeni zimski vetrovi z morja in sipin dvigujejo v zrak vodo ter pesek, kar ustvarja divje, mistično okolje.

POČUTIM
SE RES
MAJHNEGA!

Tako kot telo je dolgo tudi življenje južnih ledenih kitov. Znanstveniki ocenjujejo, da lahko živijo do 100 let.

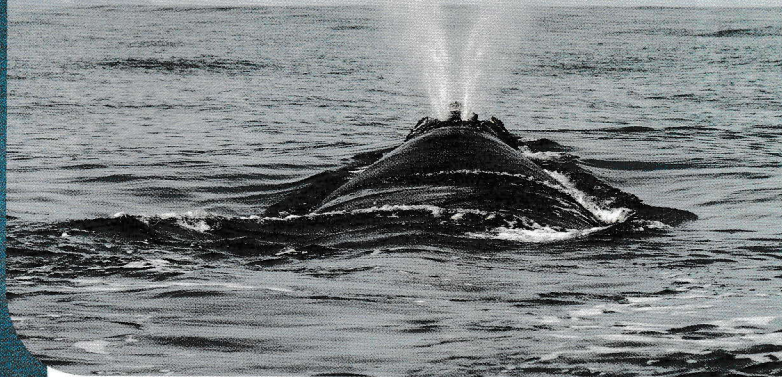

Samica južnega ledenega kita spolno dozori šele pri desetih letih in po enoletni brejosti skoti enega mladiča. Kitovke so zelo skrbne mame, znani so primeri, ko je kitinja dojila celo najdeno sirote.

»PRAVI« KIT

Angleško ime za ledne kite je »right whale« ali pravi kit. To ime pa ne pomeni nič drugega kot to, da so bili v preteklosti najbolj primerni kiti za lov. Kitolovci so jih lovili predvsem zaradi njihove tolšče, iz katere so izdelovali olje. »Pravi« pa so bili, ker so počasni, imajo primerno tolščo za izdelavo olja, plavajo v plitvi vodi in še najpomembnejše za kitolov: zaradi debele plasti tolšče mrtvi plavajo na površini. In tako so jih na vrhuncu kitolova od 17. do 19. stoletja polovili veliko, skoraj do izumrtja. Danes so uvrščeni med ogrožene vrste in je lov nanje prepovedan že od leta 1949. Zaradi prepovedi lova na južne ledne kite se njihovo število počasi povečuje in znanstveniki ocenjujejo, da jih v južnih morjih živi približno 10 000. Še bolj kot južni so ogroženi njihovi bratraci severnoatlantski ledni kiti, saj jih živi le še nekaj sto. Razlogi za zmanjševanje populacije severnoatlantskih ledenih kitov pa so podobni kot v južnih morjih – včasih kitolov, danes pa trki kitov z ladjami zaradi gostega ladijskega prometa v severnem Atlantiku in zapletanje kitov v ribiške mreže.

Kot vsi vosati kiti imajo tudi južni ledni kiti dve nosni odprtini na vrhu glave, skozi kateri dihajo. Ko se kit približa površini vode, skozi ti odprtini močno iztisne zrak, kar vidimo kot bel prš. Ko se kit potopi, prehod do nosnih odprtin zapre s posebnim nosnim zamaškom.

JUŽNI LEDNI KIT JE VOSATI KIT

V velikanski glavi južnih ledenih kitov so čeljusti, v katerih pa nimajo zob, temveč glavnikaste vosi. Med plavanjem kit odpre usta in vosi uporabi kot precejalnik vode. Ker so vosi kot nekakšne nacefrane plošče z resicami, se nanje med precejanjem ujame glavna hrana južnih ledenih kitov – drobne, mikroskopsko majhne živalce, ki jim rečemo živalski plankton. In ker so kiti tako veliki, jih morajo pojesti zares veliko, do dve toni na dan.

Južni ledni kiti imajo zanimive oblike vedenja, na primer »jadranje«. Pri jadranju dvignejo rep visoko nad vodo, kot jadro na jadralnici. Vanj se ujame veter in jih tako potiska naprej. Raziskovalci kitovega vedenja so ugotovili, da tega ne počno zato, da bi kam hitreje priplavali, ampak to počno za čisto zabavo.

SUPER VETER JE DANES! GREMO JADRAT!

Fotografije: Tom Turk, Shutterstock, Wikipedia